JAMHURI YA MUUNGO WA TANZANIA

BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A

610 **UALIMU**

Muda: Saa 3. **MAJIBU** **Year: 2024**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina Sehemu **A** na **B** zenye jumla ya maswali **kumi na manne (14).**
2. Jibu maswali **yote** kutoka Sehemu **A** na maswali **manne (4)** kutoka Sehemu **B**.
3. Sehemu **A** ina alama **arobaini (40)** na Sehemu **B** ina alama sitini **(60).**
4. Simu za mkononi **haziruhusiwi** ndani ya chumba cha mtihani.
5. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

maktaba.tetea.org
TETEA

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org
Prepared by Maria Marco for TETEA

SEHEMU A (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Eleza kwa kifupi manufaa manne ya saikolojia ya kliniki katika muktadha wa elimu.

Saikolojia ya kliniki husaidia **kutambua changamoto za kiakili na kihisia kwa wanafunzi**, ambazo zinaweza kuathiri maendeleo yao ya kielimu.

Inatoa nafasi ya **kutoa ushauri na msaada wa kitaalamu kwa wanafunzi wenye matatizo ya kisaikolojia**, hivyo kuwawezesha kusoma katika hali bora.

Saikolojia hii husaidia walimu **kutambua tabia zisizo za kawaida kwa wanafunzi mapema** na kuchukua hatua zinazofaa kabla hazijawa kubwa.

Pia husaidia katika **kuboresha mbinu za ufundishaji na ujifunzaji** kwa kuzingatia mahitaji ya kisaikolojia ya wanafunzi wa aina tofauti.

2. Eleza kwa kifupi mambo manne ya msingi ya kuzingatia katika kutoa ushauri nasaha wa kikundi.

Ni muhimu **kuhakikisha usiri wa mazungumzo ya kikundi**, ili washiriki wajisikie huru kueleza matatizo yao.

Lazima **mshauri awe na uwezo wa kusikiliza kwa makini** hoja za washiriki na kuzifanyia kazi bila upendeleo.

Kuzingatia **malengo ya kikao cha ushauri nasaha**, ili mazungumzo yaendelee katika mstari unaotakiwa.

Kuhakikisha **washiriki wote wanapata nafasi ya kujieleza**, na hakuna anayenyimwa fursa ya kushiriki.

3. Eleza kwa kifupi sifa nne za mtaala.

Mtaala unapaswa kuwa na **malengo mahsusi na yaliyobainishwa kwa uwazi**, ili kuelekeza mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji.

Lazima uwe **unawiana na mahitaji ya jamii na taifa**, kwa kutoa elimu itakayosaidia maendeleo ya kijamii na kiuchumi.

Unapaswa kuwa **rahisi kutekelezeka kwa kuzingatia mazingira ya shule na rasilimali zilizopo**.

Mtaala bora uwe na **mbinu mbalimbali za ufundishaji na upimaji**, zinazomuwezesha mwanafunzi kujifunza kwa ufanisi.

4. Bainisha zana nne zinazotakiwa katika kuandaa somo.

Zana hizo ni

muhtasari wa somo,

andalio la somo,

vitabu vya kiada na rejea,

vifaa vya kufundishia na kujifunzia kama vielelezo au zana za mazoezi.

5. Eleza kwa kifupi vitendo vinne anavyoweza kufanya mwalimu katika hatua ya utangulizi wa somo.

Mwalimu anaweza **kuuliza maswali ya kuchochea kumbukumbu ya maarifa ya awali** kutoka kwa wanafunzi.

Atoe **mfano wa tukio au simulizi fupi linalohusiana na mada** ili kuwavutia wanafunzi.

Anaweza **kuonyesha picha au vielelezo** vinavyoelekeza kwenye mada anayotarajia kufundisha.

Mwalimu aeleze **malengo ya somo kwa wanafunzi** ili wajue wanatarajiwa kujifunza nini.

6. Chambua kwa kifupi vigezo vinne utakavyotumia kupima uwezo wa wanafunzi wako wa darasa la saba katika matumizi sahihi ya penseli.

Kigezo cha kwanza ni **uwezo wa kushika penseli kwa mpangilio sahihi wa vidole**.

Cha pili ni **uwezo wa kuchora au kuandika bila kuvunja ncha ya penseli mara kwa mara**.

Tatu, **uwezo wa kutumia penseli yenye ncha inayofaa kwa maandishi au michoro tofauti**.

Nne, **uwezo wa kuitunza penseli na kuitumia kwa usafi bila kuchafua daftari**.

7. Eleza kwa kifupi manufaa manne ya kuwachanganya wanafunzi wenye mahitaji maalumu na wale wa kawaida katika darasa moja.

Huwezesha **kuondoa unyanyapaa na kuwajengea wanafunzi uhusiano wa kijamii wa heshima na upendo**.

Husaidia wanafunzi wote **kujifunza kushirikiana na kusaidiana**, bila kubaguana kwa hali zao.

Hutoa nafasi kwa wanafunzi wenye mahitaji maalumu **kujifunza stadi na maarifa ya kijamii kutoka kwa wenzao**.

Huchochea **wanafunzi wenye mahitaji maalumu kuongeza kujiamini**, kwa kuona wana uwezo wa kushirikiana na wengine.

8. Eleza kwa kifupi hoja nne zinazoonesha umuhimu wa mitihani katika kuboresha ufundishaji na ujifunzaji.

Mitihani husaidia **kupima kiwango cha uelewa wa mwanafunzi kuhusu yaliyofundishwa**.

Huonesha **udhaifu na changamoto za ufundishaji wa mwalimu** na maeneo yanayohitaji kuboreshwa.

Huchochea **wanafunzi kujifunza kwa bidii kwa kujua watajaribiwa**.

Mitihani hutoa **taarifa kwa wazazi na uongozi wa shule kuhusu maendeleo ya kitaaluma ya wanafunzi**.

9. Eleza kwa kifupi hasara nne za elimu ya wakoloni wa Kijerumani kwa jamii ya Watanganyika.

Elimu hiyo **ililenga kuandaa Watanganyika kuwa watumishi na vibarua wa Wajerumani**.

Ilipuuzia **maendeleo ya maarifa ya kijamii, kiuchumi na kisayansi kwa wenyeji**.

Iliwafanya **Watanganyika wawe waoga na watiifu bila kuuliza maswali** kwa watawala.

Ilichangia **kuua mila na desturi za Kiafrika** kwa kuzibagua kuwa hazina maana.

10. Eleza kwa kifupi sababu nne zinazochangia mtahiniwa kutofaulu mtihani.

Kwanza ni **kutokujiandaa vizuri kabla ya mtihani**, hivyo kushindwa kujibu maswali.

Pili ni **hofu na wasiwasi mwingi wakati wa mtihani**, vinavyofanya mtahiniwa kushindwa kufikiria vizuri.

Tatu, **kutokuelewa maelekezo ya maswali au kukosea kuelewa mada za mtihani**.

Nne, **kuandika majibu bila mpangilio mzuri au kwa kukosa hoja za msingi** kwenye mtihani.

SEHEMU B (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

11. Eleza vipengele vitano vinavyotakiwa kuzingatiwa wakati wa kuandika taarifa au ripoti ya utafiti wa kielimu.

Kipengele cha kwanza ni **utangulizi wa utafiti**, ambacho hueleza mada, sababu ya kufanya utafiti na malengo ya utafiti huo.

Cha pili ni **uchambuzi wa maandiko na tafiti zilizofanyika kabla**, ili kuonesha kilichokwisha fanyika na mapungufu yaliyopo.

Tatu ni **mbinu za utafiti**, ambapo mwandishi hueleza namna alivyochagua walengwa, vifaa na mbinu za kukusanya na kuchambua taarifa.

Nne ni **matokeo ya utafiti**, ambapo mwandishi huwasilisha data na matokeo aliyoyapata kutoka kwa washiriki wa utafiti.

Tano ni **majumuisho na mapendekezo**, ambayo hutoa muhtasari wa matokeo na ushauri wa nini kifanyike kutokana na yaliyobainika.

12. Chambua manufaa matano ya mbinu ya majadiliano ya vikundi katika kujenga umahiri kwa wanafunzi katika masomo.

Mbinu ya majadiliano ya vikundi huchochea **ushirikiano na ushirikishwaji wa wanafunzi wote**, hivyo kuongeza uelewa wa pamoja.

Huongeza **uwezo wa mwanafunzi kufikiri kwa kina na kujenga hoja**, kwa kuwa anahitajika kueleza msimamo au mtazamo wake mbele ya wenzake.

Huwajengea wanafunzi **stadi ya kusikiliza na kuheshimu maoni ya wengine**, jambo linalosaidia kuwa na nidhamu ya mazungumzo.

Huwezesha mwanafunzi **kujifunza ujasiri wa kujieleza mbele ya wenzake**, jambo ambalo huimarisha mawasiliano.

Mbinu hii husaidia **kujenga uelewa wa haraka na wa kudumu**, kwa kuwa mwanafunzi anashiriki kikamilifu kwenye kujadili mada.

13. Eleza misingi mitano iliyokiukwa katika kutunga swali la kuoanisha.

Kosa la kwanza ni **kutokulinganisha idadi sawa ya vipengele vya upande wa swali na upande wa majibu**, hali inayowachanganya wanafunzi.

Pili, **kuweka vipengele visivyolingana katika mada au somo moja**, jambo linalovuruga uelewa wa wanafunzi.

Tatu, **kutotumia lugha sahihi, rahisi na yenye kufahamika kwa wanafunzi wa ngazi husika**.

Nne, **kutozingatia mpangilio wa kimaendeleo wa vipengele vinavyooanisha**, jambo linalowafanya wanafunzi washindwe kuona uhusiano.

Tano, **kuweka majibu yanayokaribiana sana au yenye maana zinazoshabihiana**, hali inayosababisha wanafunzi kuchanganyikiwa.

14. Eleza haki tano anazotakiwa kuzipata mwalimu baada ya kufanya kazi kwa ufanisi kwa muda wa mwaka mmoja na kuendelea.

Mwalimu anastahili **kupandishwa cheo au daraja**, kama uthibitisho wa utendaji mzuri wa kazi.

Anapaswa **kupata nyongeza ya mshahara au motisha ya kifedha**, inayolingana na utumishi wake wa muda mrefu na bidii kazini.

Mwalimu ana haki ya **kupatiwa likizo ya kila mwaka na marupurupu yanayoambatana na likizo hiyo**.

Anapaswa **kupatiwa mafunzo ya mara kwa mara ya kumjengea uwezo zaidi kazini** ili kuendana na mabadiliko ya mitaala na sera.

Pia ana haki ya **kupatiwa huduma bora za afya, usalama kazini na heshima kutoka kwa uongozi wa shule na jamii**.